

Ezt követően a bíróság meghozta a következő

I. v é g z é s t :

A bíróság a peres eljárást felfüggeszti.

A bíróság az előtte, 1.K.27.474/2019. szám alatt folyamatban lévő ügyben kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (Fftv.) 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontja, továbbá 30.§ (5) bekezdése alaptörvénybe ütközésének vizsgálatát és alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint az alaptörvény-ellenessé nyilvánított jogszabályi rendelkezések Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 1.K.27.474/2019. számú ügyben történő alkalmazhatóságának kizárását.

A végzés ellen külön fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

I. Az irányadó tényállás:

2018. december 18. napján [REDACTED]
[REDACTED] vevő (a továbbiakban: felperes) között adásvételi szerződés jött

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/ 0 1 4 5 5 - 0 / 2019	
Érkezett: 2019 SZEPT 12.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 4 db	

létre a [REDACTED] ingatlanok szerződésben meghatározott tulajdoni illetősége tekintetében.

Az adásvételi szerződés 2018. december 27. napján került kifüggesztésre, azonban a kifüggesztés ideje alatt elővásárlási jognyilatkozatot nem terjesztettek elő.

A kifüggesztést követően az Fftv. 22. §-ban meghatározott okiratok, a közzétételi és hatósági jóváhagyás iránti kérelmek a Somogy Megyei Kormányhivatalhoz (a továbbiakban: alperes) 2019. március 1. napján érkeztek meg.

A mezőgazdasági igazgatási szerv állásfoglalás kiadása végett 2019. március 5. napján kereste meg a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara szerződéssel érintett föld fekvése szerinti területi szervét (a továbbiakban: helyi földbizottság). A helyi földbizottság SO01-01773-8/2019. szám alatt adta ki a 2019. március 28. napján kelt állásfoglalását, amelyben nem támogatta a föld tulajdonjogának átruházásáról szóló szerződés jóváhagyását a felperes tekintetében.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) 103/A - 103/D. §-ai 2019. január 11. napján hatályukat veszítették, így az állásfoglalással szemben a kifogás benyújtására a felperesnek nem volt lehetősége.

A mezőgazdasági igazgatási szerv 2019. április 8. napján kelt 571.331/5/2019. ügyiratszámú határozatával megtagadta az eladók és a felperes között létrejött adásvételi szerződés jóváhagyását.

A mezőgazdasági igazgatási szervnek az Fftv. 74. §-ára figyelemmel - miután az adásvételi szerződés 2018. december 18. napján kelt - az Fftv. 27.§-ának a 2019. január 11-ei előtti rendelkezéseit kellett alkalmaznia.

A mezőgazdasági igazgatási szerv az Fftv. 27. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján az adásvételi szerződés jóváhagyását megtagadta, miután a helyi földbizottság nem támogatta a felperesi tulajdonszerzést.

A felperes közigazgatási pert kezdeményezett a határozattal szemben, és a keresetében a határozat hatályon kívül helyezését és alperes új eljárás lefolytatására kötelezését indítványozta. Indítványozta továbbá, hogy a bíróság az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását az Fftv. 30. § (5) bekezdés alaptörvény-ellenességének megállapítása, és az alaptörvény-ellenes rendelkezés jelen perben való alkalmazásának kizárása iránt.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta, fenntartotta a határozatban foglalt álláspontját.

A védiratban a Kúria Kfv.VI.37.505/2018/5. szám alatti ítéletére hivatkozott, amely szerint „a mezőgazdasági igazgatási szerv köteles a helyi földbizottság vagy a hatáskörében eljáró Kamara állásfoglalását figyelembe venni döntése meghozatalakor”, továbbá „(...) alperes egyrészt nem bocsáthat ki hiánypótlási felhívást a Kamarának és/vagy a képviselő-testületnek, másrészt nem vizsgálhatja a kamarai állásfoglalás és a képviselő-testületi határozat

jogszerűségét, az azokban írtakat köteles figyelembe venni és döntését azokra alapítottnan meghozni. A mezőgazdasági igazgatási szerv tényállás-tisztázási kötelezettsége nem terjed ki a fenti állásfoglalás és határozat felülbírálatára. Ennek megfelelően határozata nem tartalmazhat erre vonatkozó indokolást sem (...)”.

Az alperes kifejtette, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv a helyi földbizottság nem támogató állásfoglalását tartalmi szempontból, valamint annak indokoltságát nem vizsgálhatja. Nincs mérlegelési jogköre a Kamara negatív tartalmú állásfoglalásával szemben. Az alperesnek a jogszabályi előírásokat betartva kell eljárnia, nem mérlegelheti és nem változtathatja meg a negatív tartalmú kamarai állásfoglalásokat figyelemmel az Alaptörvény R. cikk (2) bekezdésére.

II. Az irányadó jogszabályi rendelkezések

Időbeli hatály:

Az iratokból megállapítható, hogy a perben vizsgált adásvételi szerződés 2018. december 18. napján kelt, míg a közigazgatási eljárás 2019. március 2. napján kezdődött.

A 2019. január 11. napjától hatályos rendelkezések szerint az Fftv. 30.§ (5) bekezdése alapján a közigazgatási perben a bíróság a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát nem változtathatja meg.

A perben az Fftv. 74.§-a alapján a 2018. évi CXXVI. törvénnyel megállapított Fftv. 24. és 27. §-át nem kell alkalmazni, azaz jelen eljárásban az Fftv. 2019. január 11. napjától hatályos módosításai a 24.§ és 27. § tekintetében nem vehetők figyelembe. A közigazgatási perben és a megelőző eljárásban az Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontját – 2019. január 11. előtti jogszabályi rendelkezést- kell figyelembe venni.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény

Fftv. 23. § (5) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a mezőgazdasági igazgatási szerv a rendelkezésre álló okiratok, és az általa készített jegyzék másolatának megküldésével haladéktalanul megkeresi a helyi földbizottságot az állásfoglalásának beszerzése céljából.

Fftv. 24. § (1) A helyi földbizottság - a mezőgazdasági igazgatási szerv megkeresésének a beérkezésétől számított - 15 napon belül adja ki az adás-vételi szerződés jóváhagyásának megtagadásához, vagy a jóváhagyás megadásához szükséges állásfoglalását.

(2) A helyi földbizottság az adás-vételi szerződést a köztudomású tények és legjobb ismeretei alapján, különösen a következő szempontok szerint értékeli:

- a) az adás-vételi szerződés alkalmas-e a tulajdonszerzési korlátozás megkerülésére;
- b) megállapítható-e, hogy a felek már e törvény hatálybalépése előtt megállapodtak a tulajdonjog átruházásában, de az adás-vételi szerződést csak a jelen eljárás keretében léptetnék egyikük nyilatkozatával, illetve harmadik személy jognyilatkozatának megtételével hatályba;
- c) az adás-vételi szerződés jóváhagyása esetén az adás-vételi szerződés szerinti vevő, illetve a jegyzék szerinti, az első helyen álló elővásárlásra jogosult, vagy ha több elővásárlásra jogosult áll az első helyen, akkor valamennyi első helyen álló elvásárlásra jogosult

- ca) alkalmas-e az adás-vételi szerződés és a 13. §-ban, illetve a 15. §-ban meghatározott kötelezettségvállalások teljesítésére,
- cb) elnyer-e olyan jogi helyzetet, amelynek révén a jövőben az elővásárlási jogát visszaélészerűen gyakorolhatja, vagy
- cc) indokolható gazdasági szükséglet nélkül, felhalmozási célból szerezne meg a föld tulajdonjogát;
- d) az ellenérték a föld forgalmi értékével arányban áll-e, s ha nem, az aránytalansággal a vevő elővásárlásra jogosultat tartott távol az elővásárlási jogának gyakorlásától.

Fftv. 25. § (1) A helyi földbizottság a 24. § (2) bekezdése szerinti értékelést köteles azonos szempontok szerint, a jegyzékben szereplő összes elővásárlásra jogosult, és az adás-vételi szerződés szerinti vevő vonatkozásában elvégezni.

(2) A 24. § (2) bekezdése szerinti értékelés során a helyi földbizottság több elővásárlásra jogosultat támogathat.

(3) Ha a helyi földbizottság az értékelés alapján egyik elővásárlásra jogosult esetében sem támogatja az adás-vételi szerződés jóváhagyását, állást kell foglalnia abban, hogy az adás-vételi szerződés szerinti vevővel támogatja-e az adás-vételi szerződés jóváhagyását.

Fftv. 27. § (1) bekezdés a.) pont aa) A mezőgazdasági igazgatási szerv - a 23. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott eseteken túl - az adásvételi szerződés jóváhagyását megtagadja, ha a helyi földbizottság az állásfoglalása alapján egyik elővásárlásra jogosulttal és az adásvételi szerződés szerinti vevővel sem támogatja az adásvételi szerződés jóváhagyását.

Az Fftv. 30. § (5) A mezőgazdasági igazgatási szerv döntésével szemben fellebbezésnek nincs helye. A közigazgatási perben a bíróság a mezőgazdasági igazgatási szerv döntését nem változtathatja meg.

A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény

Az Fétv. 103/A. § - 103/D. § 2019. január 11. napján hatályát veszítette, azaz az ezt követően indult eljárásokban kifogás benyújtására nincs lehetőség.

2019. január 11. napját megelőzően az Fétv. 103/A. § (2) bekezdés akként rendelkezett, hogy: Fétv. 103/A. § (2) A képviselő-testület megváltoztatja a kifogással érintett állásfoglalást, ha annak kiadására a Földforgalmi törvény 23-25. §-a megsértésével került sor, egyébként a kifogást elutasítja. Az elkésett kifogást a képviselő-testület érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A képviselő-testület a kifogást 15 napon belül zárt ülésen bírálja el. A képviselő-testület a döntését jegyző útján közli.

Alaptörvény

B) cikk (1) bekezdés Magyarország független, demokratikus jogállam.

I. cikk (3) bekezdés Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték

védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

XIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

XXIV. cikk (1) bekezdés alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Alkotmánybírósági határozat

Az Alkotmánybíróság 17/2015. (VI.5.) AB határozata (továbbiakban: AB határozat) 2.a. pont szerint: „Az Alkotmánybíróság a földbizottságok eljárásával kapcsolatos alkotmányos követelményként megállapítja, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjog érvényesülése csak akkor biztosított, ha a földbizottságok állásfoglalása a törvényben megkövetelt értékelést olyan részletességgel tartalmazza, hogy annak okszerűsége érdemben is elbírálható a hatósági eljárásban, a hatósági döntés ténybeli megalapozottsága és jogszerűsége pedig nemcsak formai szempontból, hanem érdemben is felülbírálható a bírósági felülvizsgálat során, illetve a helyi önkormányzat képviselő-testületének a földbizottság állásfoglalása ellen benyújtott kifogást elbíráló határozata, mint közbenső érdemi döntés ellen bírósági felülvizsgálat igénybe vehető.”

III. A bíróság álláspontja az alkalmazandó jogszabályok alaptörvény-ellenessége körében

A közigazgatási perekben eljáró bíróságok jogköre a különböző közigazgatási bíráskodási modellekben eltérő, reformatórius, kasszációs vagy vegyes jellegű.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) a reformatórius jogkört helyezte előtérbe, amikor a Kp. 90. § (1) bekezdésében rögzítette, hogy a bíróság a jogsértő közigazgatási cselekményt megváltoztatja, ha az ügy természete azt megengedi, a tényállás megfelelően tisztázott, és a rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita véglegesen eldönthető. Ugyanakkor a Kp. 90. § (3) bekezdés d) pontja rögzíti, hogy nincs helye a közigazgatási cselekmény megváltoztatásának, ha azt törvény kizárja.

Az Fftv. és az Fétv. 2019. január 11. napján hatályba lépett módosítását megelőzően a helyi földbizottság állásfoglalásával szemben az Fétv. 103/A. §-ban meghatározottak szerint az eladó, a vevő és a határidőben elfogadó jognyilatkozatot tevő elővásárlásra jogosult terjeszthetett elő kifogást a települési önkormányzat képviselő-testületénél.

A képviselő-testület -alapos kifogás esetén - a kifogással érintett állásfoglalást megváltoztathatta.

A képviselő-testület kifogást elbíráló határozatával szemben az ügyfelek közigazgatási pert kezdeményezhettek.

A képviselő-testület döntését – közigazgatási per esetén a képviselő-testület határozatát felülbíráló ítéletet- figyelembe véve hozta meg a mezőgazdasági igazgatási szerv a határozatát.

Az Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontjára tekintettel a nem támogató állásfoglalás esetén a mezőgazdasági igazgatási szerv megtagadta a szerződés jóváhagyását. A mezőgazdasági igazgatási szerv határozatával szemben az ügyfelek közigazgatási pert kezdeményezhettek, és a perben a bíróság a perben reformatórius jogkörrel járt el.

A földforgalmi eljárásokba a jogalkotó megváltoztatás lehetőségét több szinten is beépítette.

2019. január 11. napját követően a földforgalmi eljárások szabályai jelentősen módosultak.

A helyi földbizottság állásfoglalásával kapcsolatban kifogás már nem terjeszthető elő, a képviselő-testület földforgalmi eljárásban történő részvétele megszűnt, így a helyi földbizottság állásfoglalása közvetlenül – kifogás útján vagy más módon – már nem sérelmezhető.

A kifogás jogintézményét ugyanakkor a jogalkotó más jogintézménnyel nem helyettesítette.

Az Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontjára tekintettel nem támogató állásfoglalás esetén a mezőgazdasági igazgatási szervnek határozatával meg kell tagadnia a szerződés jóváhagyását.

(Ezen rendelkezéssel tartalmilag megegyezik a Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pontja, amelyet az Fftv. 74. § alapján csak a 2018. évi CXXXVI. törvény hatályba lépését követően kötött szerződések jóváhagyására irányuló eljárásban kell alkalmazni.)

A mezőgazdasági igazgatási szerv határozatával szemben közigazgatási pernek továbbra is van helye, de a bíróság korábbi reformatórius jogkörét kasszációs jogkörre változtatta a jogalkotó.

Ezen jogszabályi változások együttesen az alábbi következményekkel járnak:

A helyi földbizottság – nem támadható - állásfoglalását a mezőgazdasági igazgatási szerv köteles figyelembe venni.

A mezőgazdasági igazgatási szervnek az ügy tényállását fel kell derítenie, az általa megállapított tényállást a határozatában rögzítenie kell, de a nem támogató állásfoglalás esetén mindenképpen meg kell tagadnia a szerződés jóváhagyását az Fftv. 27. § (1) bekezdés a) pont aa.) alpontjának kogens rendelkezése alapján.

A mezőgazdasági igazgatási szerv határozatával szembeni közigazgatási perben - reformatórius jogkör hiányában – a bíróság nem hagyhatja jóvá a szerződést a felperessel,

még abban az esetben sem, ha a helyi földbizottsággal, illetve a helyi földbizottság nem támogató döntéséhez kötött mezőgazdasági igazgatási szervvel ellentétes következtetésre jut.

A kasszációs jogkörben eljáró közigazgatási és munkaügyi bíróság jogszabálysértés esetén a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatát megsemmisíti vagy hatályon kívül helyezi új eljárás lefolytatásának elrendelése mellett, de a földbizottság állásfoglalásának jogszerűségét a bíróság nem vizsgálhatja.

A bíróság által elrendelt megismételt eljárásban a mezőgazdasági igazgatási szerv továbbra sem térhet el a nem támogató földbizottsági állásfoglalástól. A bíróság nem adhat olyan utasítást a mezőgazdasági igazgatási szervnek, hogy hagyja figyelmen kívül az Fftv. 27. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját.

A 17/2015. (VI.5.) AB határozat [76] bekezdése szerint a Hatóságnak a szerződés jóváhagyásáról vagy megtagadásáról szóló döntését a bíróság a jogszerűség szempontjából vizsgálhatja, ami a jelen esetben azt jelenti, hogy a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a Hatóság a tényállást tisztázta-e, az adatok, értékelések rendelkezésre állnak-e. A [77] bekezdésben az Alkotmánybíróság azt is rögzítette, hogy a Földforgalmi törvény 27. § (1) bekezdés a) pontja aa) alpontja azt fejezi ki, hogy az eljárási és anyagi jogi szempontból megalapozott, tényekkel, adatokkal, értékeléssel alátámasztott, a törvénynek megfelelő, nemleges állásfoglalás mellett a szerződés jóváhagyását meg kell tagadni.

Az Alkotmánybíróság 17/2015. (VI.5.) számú határozatának fenti rendelkezései alapján a mezőgazdasági igazgatási szervet terheli a tényállás tisztázási kötelezettség, ez azonban nem változtat azon a körülményen, hogy az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése alapján a jogszabály kötelező rendelkezése folytán az Fftv. 27. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjának alkalmazásától nem tekinthet el, azaz amennyiben a földbizottság állásfoglalása nem támogató, úgy még akkor is meg kell tagadnia a szerződés jóváhagyását, ha az által feltárt tények alapján esetlegesen a földbizottsággal ellentétes következtetésre jut a szerződés támogathatósága, jóváhagyhatósága körében.

A jelenleg hatályos rendelkezések ugyanis kizárólag egy irányban teszik lehetővé a mezőgazdasági igazgatási szerv részére az eltérést a helyi földbizottság állásfoglalásától. Még a szerződés jóváhagyását támogató helyi földbizottsági állásfoglalás ellenére is meg kell tagadnia a szerződés jóváhagyását a mezőgazdasági igazgatási szervnek, ha az Fftv.-ben meghatározott megtagadási okok merülnek fel.

A 17/2015. (VI.5.) AB határozat 2. pontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való alapjog érvényesülése csak akkor biztosított, ha a földbizottságok állásfoglalása a törvényben megkövetelt értékelést olyan részletességgel tartalmazza, hogy annak okszerűsége érdemben is elbírálható a hatósági eljárásban, a hatósági döntés ténybeli megalapozottsága és jogszerűsége pedig nemcsak formai szempontból, hanem érdemben is felülbírálható a bírósági felülvizsgálat során, illetve a helyi önkormányzat képviselő testületének a földbizottság állásfoglalása ellen benyújtott kifogást elbíráló határozata, mint közbenső érdemi döntés ellen bírósági felülvizsgálat igénybe vehető.

A bíróság részére biztosított kasszációs jogkör, és az a körülmény, hogy a helyi földbizottság állásfoglalása nem támadható bíróságon és közigazgatási szerv előtt sem, a jogorvoslathoz

való jogot formálissá teszi, kiüresíti azokban az esetekben, amikor a jogsérelmet az okozza az ügyfélnek, hogy a helyi földbizottság a tulajdonszerzést nem támogatta.

A 3/2014.(I.24.) AB határozat [59] bekezdésében az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.]. Az Alkotmánybíróság több esetben kiemelte, hogy a tisztességes eljáráshoz való joggal szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye [lásd például: 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241, 256.]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása mellett lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 95.].

A 3/2014.(I.24.) AB határozat [61] bekezdése szerint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt és az Alkotmánybíróság gyakorlatában kimunkált szükségességi-arányossági teszt alapján az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jogot és a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező törvényes bíróhoz való jogot érintő korlátozás akkor felel meg az Alaptörvénynek, ha másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el, tehát a korlátozás feltétlenül (vagyis elkerülhetetlenül) szükséges valamely alapvető jog érvényesülése vagy alkotmányos érték védelme érdekében. Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához ezen túlmenően szükséges az is, hogy a korlátozás megfeleljen az arányosság követelményeinek: az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjog-sérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A jogalkotó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni, és nem szabad érintenie az alapjog lényeges tartalmát (v.ö.: 879/B/1992. AB határozat, ABH 1996, 397, 401.).

A 9/2013. (III.6.) AB határozat [28] bekezdésében az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi, ügydöntő határozatait tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; 22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 109.]. Az Alkotmánybíróság szerint a jogorvoslat biztosításának követelménye az érdemi határozatokra vonatkozik. Annak vizsgálata során, hogy mely döntés minősül ilyennek, a döntés tárgya és a személyre gyakorolt hatása a meghatározó, vagyis az, hogy az érintett helyzetét, jogait a döntés lényegesen befolyásolta-e [részletesen például 1636/D/ 1991. AB határozat, ABH 1992, 515, 516.; 5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.; 4/1993. (II. 12.) AB határozat, ABH 1993, 48, 74.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502.]. Azaz az alkotmánybíróági eljárásban a jogorvoslathoz való alapvető jog szempontjából valamely döntés érdemi, ügydöntő volta a tételes jogok által ilyennek tartott döntésekhez képest viszonylagos: a vizsgált döntés tárgya és személyekre gyakorolt hatása által meghatározott [22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 109.]. Így alkotmányjogi értelemben, a jogorvoslathoz való jog alapjog gyakorlásakor érdemi határozatnak minősülhetnek kivételesen nem ügydöntő határozatok is [legutóbb összefoglalóan a 114/2010 (VI. 30.) AB határozatban, ABH 2010, 579, 585–586.]. Abban is egyértelmű a gyakorlat, hogy a jogorvoslathoz való jogból mint alapjogból az adott hatósági, illetve bírósági döntés ellen biztosított rendes

jogorvoslati eszközök igénybevétele következik (1319/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 690, 691.).

Az Alkotmánybíróság fent megjelölt határozatai, és az azokban foglalt érvelés alapján a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog sérül, miután a helyi földbizottság nem támogató állásfoglalásával szemben 2019. január 11-től kezdődően sem közvetlenül, sem az érdemi döntés felülvizsgálatának keretein belül nem biztosított a bírósági jogorvoslati út, hiszen a nem támogató állásfoglalás, amely hatását tekintve eldönti az ügyet, kötelező előírás okán elutasító határozathoz vezet, amelyet a bíróság reformatórius jogkör hiányában nem változtathat meg.

Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

A 17/2015. (VI.5.) AB határozat [69] bekezdése szerint a XIII. cikkben biztosított tulajdonhoz való jogot az eljárással érintett termőföld és erdők, mint a nemzet közös öröksége tekintetében a P) cikk teszi korlátozhatóvá. A P) cikk a korlátozás határait nem jelöli meg, ezért azt csak az I. cikk (3) bekezdésének alkalmazásával lehet megállapítani.

A 17/2015. (VI.5.) AB határozat [71] bekezdése szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog a P) cikkekre tekintettel történő korlátozásának az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglaltakkal való összhangját az Fftv-nek a helyi földbizottsági értékelési kötelezettségre, a képviselő-testülethez intézhető kifogásra, a hatósági jóváhagyásra és a hatóság döntésének bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok biztosítják.

Az Fftv. és az Fétv. 2019. január 11-étől hatályos módosításai, amelyek érintették az indítványban megjelölt Fftv. 30. § (5) bekezdését, továbbá az Fétv 103./A.§-át is, azon garanciákat szüntették meg részben, amelyeket maga az Alkotmánybíróság határozott meg a 17/2017. (VI.5.) AB határozat [71] bekezdés utolsó mondatában.

Így a tulajdonhoz való jog korlátozásának az I. cikkben írtakkal való összhangját a kifogás és - a nem támogató állásfoglalás esetén - érdemi bírósági felülvizsgálat hiányában kizárólag a hatóság jóváhagyásra vonatkozó eljárása biztosítja, amely azonban abban az esetben, ha a helyi földbizottság nem támogatta a tulajdonszerzést, formalizált, mivel ettől eltérő – a szerződést jóváhagyó- döntést a mezőgazdasági igazgatási szerv nem hozhat.

Mindezek alapján a bíróság álláspontja az, hogy az Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontja és 30. § (5) bekezdése sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. (7) bekezdését.

A tulajdonhoz, a tisztességes eljáráshoz és a jogorvoslathoz való jog biztosított lenne abban az esetben ha a bíróság reformatórius jogkörrel járna el a mezőgazdasági igazgatási szerv határozatával kapcsolatos közigazgatási perben, vagy abban az esetben, ha a mezőgazdasági igazgatási szerv a helyi földbizottság nem támogató állásfoglalása ellenére – eltérő tényállás megállapítása esetén- a szerződést a szerződés jóváhagyásáról dönthetne.

Mindezek alapján a bíróság kéri, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 1.K.27.474/2019. szám alatt folyamatban lévő, egyedi elbírálása során alkalmazandó Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontja és 30. § (5) bekezdése az Alaptörvény fent megjelölt rendelkezéseibe ütközik. Kéri továbbá, hogy az Alkotmánybíróság e jogszabályi rendelkezéseket semmisítse meg, és mondja ki alkalmazásuk tilalmát a perben.

A bíróság a közigazgatási per tárgyalását a Kp. 32. § alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 126. § (1) bekezdés a) pontja alapján felfüggesztette, és a 131. § (1) bekezdésére tekintettel kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.

A bíróság az Alkotmánybíróság fenti eljárásának kezdeményezésére az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján jogosult.

Az Abtv. 24.§ (3) bekezdése szerint nincs helye az Alkotmánybíróság utólagos normakontroll eljárásának, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alaptörvénynek ugyanarra a rendelkezésre, illetve elvére (értékére), és azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alaptörvény-ellenességet megállapítani (ítélt dolog), kivéve, ha az Alkotmánybíróság döntése óta a körülmények alapvetően megváltoztak.

Az Fftv. 27.§ (1) bekezdés a.) pont aa.) alpontját a végzésben megjelölt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben az Alkotmánybíróság a 17/2015. (VI.5.) AB határozatban már vizsgálta, azonban ezen döntést követően a körülmények a földforgalmi ügyekben kialakított jogorvoslati rendszer teljes átalakítása folytán alapvetően megváltoztak.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény XXVI. cikk (2) bekezdés b) pontja állapítja meg.

A végzéssel szemben a Pp. 128. § (5) bekezdése alapján külön fellebbezésnek helye nincs.

Tárgyalás befejezve, jegyzőkönyv lezárva 13⁴⁵ órakor.

Kiadmány
hitelöl:

Dr. Gulyás Krisztina s.k.
bíró